

GRAFWE, SCARINIUS, JONAS

Källero minne, thet är, ett enfaldigt
inwijningz taal, kongl. Maytz. vår
allernådigste konungz och herres troo
man och landzhöffdinge öfwer
Christianstads lähn, then edle och
wälborne herre, hr. Magn

[1676]

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

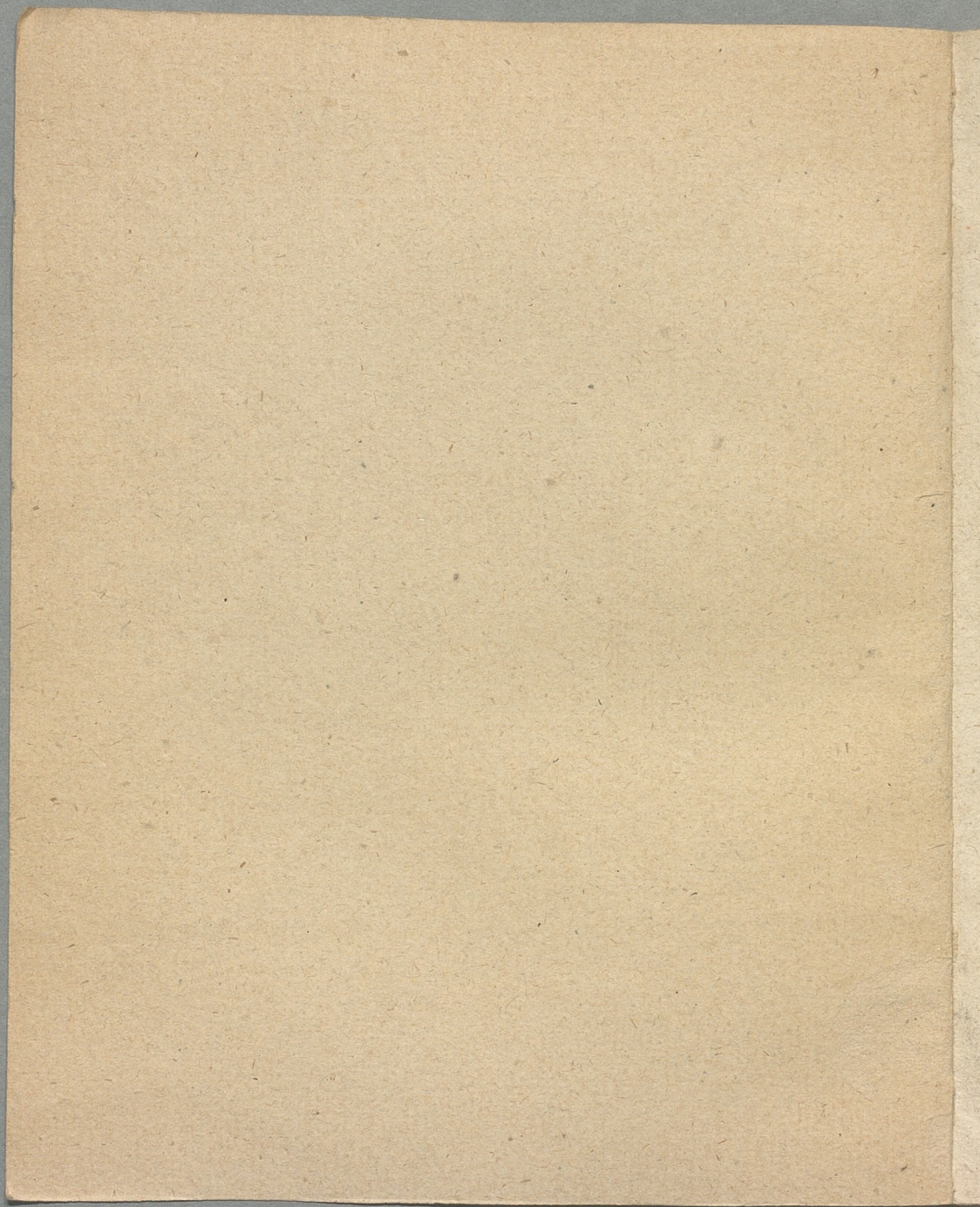
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

J. J. Scarinns,
Källersö
Männe.
Gtbg 1675

F 1750
831 244

Hist. Fred.
1675
nyy Rysckia i
Källersö.
(111)

Källersö Minne/

Thet år/

Ett ensaldigt Inwijningz Taal/

Tä

Kongl. May.^{te} wår Allc. nådigste Komungz och Herres
Troo Man och Landzhöfvinge öfwer Christianstads

Lahn/

Then Edle och Wålborne Herre/

H.^r MAGNUS DU-
REEL,

Herre til Källersö/ Tijgerhoff/ Wallen och
Dömesorp.

Gudi til Åhra och Församlingen til Heder
och Prydnat/ En kosteligh Nyh Kyrckia/ then

12. Decembris Anno 1675 vthi Källersö låt inwijga/

vthi mycket Solcks Närwaro/

Gramstält

2ff

M. JONA JOHANNIS SCARINIO,
Biskop vthöfwer Wäris Stiffte.

Götheborg/ Tryckt hoos Amund Grefwe.

Kongl. May.^s til Swerige 2c. 2c. wår Aller-
nådigste Konungz och Herres Troo Man och
Landzhöfdinge öfwer Christianstadz Låhn/

Then Edle och Wålborne Herre/

G.^r MAGNUS DUREEL,

Herre til Kållerö/ Tijgerhoff/ Wallen
och Dönestorp.

Sampt

Thes Högålsfelige Wålborne Huus-Fru/
tillijka medh bägges theras Wålborne Barn
och Lijffs-Arswingar/

Minom Högtabradom/ tilförläteligom
Wålgyrnarom/

Önskar iagh allkøns Wålsignelse aff
HCKranom altijdh.

Edle och Wälborne Herre
och Fruer/

SAnsedt iagh icke hade tänckt/ at låta
thenna ringa/dock wälmeenta Ser-
monen publicera och aff Trycket
uthgå; Lijkwäl när migh förekommer/ at
Wälborne Herren H.^r Landzhöfdingen/ när
then bleff framstålt/ för åthskillige wichtige
Ärender skul/ som Wälborne Herr Landz-
höfdingen wäl altijdh/ men aldranåst i thes-
se bullersamme och orolige Krigztijder/ öfwer-
hängia/ icke kunde wara tilstådes/ iagh icke
eller weet någon Sermon om thetta Argu-
mento i wårt käre Fädernesland wara uth-
gången/

A ij

gängen/ som och at äthskillige mine Wänner
then begärt hafwa/ så hafwer iagh then öf-
wersedt och tryckia låtit./ Och then E. E.
Wälb.^{tes} Wälb.^{tes} dedicerat och tillskrifwit/wa-
randes vthi then tienstlige och otwijswelach-
tige Tilförsichten/ at thetta mitt ringa och
wålmeente Arbete/ tåckeligen optagit blifwer/
besallandes E. Wälb.^{tes} här medh och alltiids
vnder Gudz mächtige Bestårm. Datum
Wärio then 12. Januarij, Anno 1676.

E. E. Wälb.^{tes} Wälb.^{tes}

Nu och alltiids

Tienstberedwillige

M. Jonas Johannis Scarinius,
Ep. Wex.

Cujus Symb. Triplex:

Hic scopus unus erit, cunctis prodesse, nocere
Nemini, amare bonos & tolerare malos.
Dic sine fine preces, vacuam Duc crimine vitam,
Fac sapienter opus, fer patienter onus,
Duc me, nec sine me, per me Deus optime Duci,
Me Duce, nam pereo, Te Duce saluus ero.

ΣΙΥ ΟΕΦ.

Vthi then högtlofwade heliga Tre-
Enigheets Gudz Faders/ Sons och thens
helige Andes Namn/ Amen.

Engh glädes i thet migh sagt
är/ at wij skole gå in vthi Hex-
rans Hus. Och at wåre Sötter skola stå i
tinom Portom Jerusalem. Jerusalem är
bygd at thet skal wara en Stadh ther man
tillsamman komma skal: Tijt Slächterna
vpgå skola/ Nemligen: Hexrans Slächter/
til at predijka Israels Folcke/ til at tacka
Hexrans Namne/ talar then ene ibland
Konungarna Propheten/ och ibland Pro-
pheterna Konungen Dawid/ Psal. 122. Vthi
hwilka Ord wij hafwom til at achta och
märckia.

Först aff hwad Orsaak Dawid beweeke
hår sigh så stoorligen gläder och frögdar.
Han hade wål haft Orsaak at glädia sigh
vthöfwer ächskillige Saker: Säsom therse-

re/ at han aff Juda Slächte/ aff hwilket och

A iij.

Marias

*Introitus à Læti-
tia Davidis,*

Cujus judicatur.

*I. Causa Impulsi-
ua, ut sunt.*

*Non ortus ejus ē
tribu Juda,*

Källers Minne.

Nec Formæ venustas, Måfias skulle födas/vthi Bethlehem. Bless
 hijt til Werldena burin/ 1.Sam.16. jämnväl
 och at han medh een deijeligh Skapnat aff
 HERREN Gudh wardt begäfwat/ 1.Sam.16.
Nec Victorie ex Item, at Gudh honom til en strijdsam Hiel-
hostibus reportata. te hade giordt/ och medh hårlige Victorier e-
 moot sina Fiender wålsignat/ som stedde/ tå
 han then Philisteen Goliath medh sin Slun-
 gossteen nederlade/ 1.Sam.17,46. Och togh alt-
 så Försmädelsen bort ifrån sitt Folck/ Syr.27.
 v.4. Tå han öfwerwann the Ammoniter/ E-
 domeer/ Jebuseer/ Moabiter och Philisteer/
 Psal.108, 8. & 9. Och altså sitt Rijke både
 widt och bredt vthwidgade. När han om-
 gick medh Leyon/ lika såsom han hade leekt
 medh Rijdh/ och medh Björnar/ som medh
 Lamb/ Syr.27,3. & 4. Tå han sågh Absa-
 lon/ Saul och andra sina Illwilliare wara
 nederlagde/ effter såsom och Syrach räknar
 thetta ibland the Stucken/ för hwars skul en
 sigh wål må glädia och frögda/ Syr.25,9.
 Men man finner här hoos honom contra-
 rium: Ty när honom Konung Sauls och
 Absalons Dödh bebodades/ så hafwer han ic-
 ke vthi någon Glädie vthbrustit/ utan fast
 mehr ther vthöfwer suckat och gråtit/ 2.Sam.

Källers Minne.

1. 11. & seqq. 2. Sam. 18, 31. Icke heller at han medh store Rikedomar war benådat/ eller i från Färe-Hiorden til Konungzligh Dignitet och Abra vphögd. Sij/ sådant alt går här Dawid förbij/ wäl wettandes at thet war icke annat än Fåfängelighet/ Ecclef. 1, 2. Och gläder sigh at honom sagt war/ at hans Födeter skulle stå i tinom Portom Jerusalem. Om nu thetta wardt honom sagt och bebodat aff Juda Folckes Präster/ aff the Öfwerste för Synagogorna/ som plågade ansåissa Folket the Fåster och Högtidz Dagar/ som the på wissa Tijder om Åbret/ effter Gudz Befalning begå och sijra skulle/ eller och några andra ibland Folcket/ som påminte/ at man andra Synflor skulle affsijdes sättia och til Jerusalem vpstijga/ säijandes: Kommer och låter oss gå vppå Herrens Bärgh/ til Jacobs Gudz Huus/ at han lærer oss sina Wägar/ och wij wandrom vppå hans Stijgar/ Esa. 2, 3. Eller och/ såsom Lyranus mehnar/ aff Propheten Nathan effter Gudz Befalning/ hade Dawid kungjortd/ at itt Tempel i Jerusalem skulle vpbyggias/ ther Gudz Folck skulle tillsamman tråda och sin Gudztienst föråtta/ hwilket oansedt Dawid sielff icke skulle

Nec rerum omnium affluentia, vel honores ad quos emerfit.

Sed bona nova, cultus divini Exercitium, concernentia.

An bona hæcce nova habuerit à populi judaici Sacerdotibus,

à vicinis,

Vel Propheta Nathan,

Källers Minne.

skulle företaga/ dock likwål tembnade han sin
 Son Salomon en stoor Skatt/ Nemligen:
 Hundrade tusend Centener Guld och Silf-
 wer/ och ther til Koppar och Järn utan Taal/
 1.Par.22,14. hwar medh han samma Bygg-

*Haud videtur cu-
 riosè disquirendum,
 satis enim est, quod
 certus erat de Reli-
 gionis exercitio, Jero-
 solymam transferen-
 do.*

*Promiserat Deus
 benedictionem, ubi-
 cunq, nominis sui me-
 moriam instituisset.*

*In deserto popu-
 lus Dei Templo por-
 tatili utebatur, & ar-
 ca fœderis erat ambu-
 latoria.*

ning icke ringa befrånjade. Sij/ ther om
 håller man onödigt sigh mycket bekymra: B-
 tan thetta är wist och gör oss tillsyllest/ at
 then allena gode Guden/ effter sitt allwijsa
 Råd och Besluit/ then rätta Gudztiensten
 til Jerusalem transferera och försättia skulle.
 Gudh hade lofwat och tillsagt Israels Folck
 Wälsignelse på hwad Num han sitt Namns
 Minnelse stichtade/ Exod.20,24. Vthi hee-
 la fyratijo Åhren som Gudz Folck i Öknena
 wandrade/ så hade the sin Kyrckia och sitt
 Tempel medh sigh/ hwart som hålft the för-
 reeste. Sedan upsattes Wittnesbördzens
 Tabernakel vthi Silo/ Jos.18,1. hwarest thet
 något fördrögde/ men ther näst kom thet vthi
 the Philisteers Händer/ 1.Sam.4,3. hwilka
 Arcken förde til Ashdod/ ther theras Affgudh
 Dagon tillijka medh/ eller breede widh henne
 icke bestå kunde/ 1.Sam.5. Men sedan wardt
 hon Gudz Folck restituerat vthi Bethsemes
 och sattes vthi Kirith Tearim i Abinadabs
 Huus

Källers Minne.

Huus i Sibeā / therest hon fördrögde vthi
 tiugu Åhr / 1. Sam. 7, 1. & 2. Sedan beled-
 sagades hon här ifrån til ObedEdoms / then
 Gathitens Huus / 2. Sam. 6, 11. förfluto altså
 widh påß fyrattio siw / eller som någre andre
 mehna / fyrattio nije Åhr: Men omstjeder
 bleff hon aff Dawid / när han widh Nege-
 mentet vthi siw Åhr hade suttit / medh all
 som största Solennitet, Frögd och Glädie til
 Jerusalem vpsörd / 2. Sam. 6, 15. När då
 Dawid considererade och medh sigh behierta-
 de sin stora Majestet / Pracht och Härilig-
 heet / sine store Huus / Palats och Boningar /
 the ther aff Cederträå woro vpbbygde / och på
 thet aldrakosteligaste vthstofferade och bepryd-
 de / hwar emoot dock Tabernaklets Byggning
 war ganska ringa / beståendes aff Guroträå /
 Exod. 25, 10. Så tänckte han widh sigh sielff /
 at byggia HERANOM itt Huus / hwilket
 han och Prophetenom Nathan / såsom sinom
 Hoffpredikant vptäckte / hwilken och i för-
 stone / hans goda Bysåat gillade / men dock
 strax effter Gudz Befalning förändrade han
 thet / gifwandes honom tillkänna / at icke han
 vtan hans Son Salomon Jerusalems Tem-
 pel vpbbyggia skulle / medh widhängdt Löffte /

*Sed tandem sum-
 mē solennitate est Je-
 rosolymam transpor-
 tata,*

*David autem se-
 cum reputans ædium
 suarum splendorem,*

*Ac Arcæ vitem
 structuram,*

*Templum Jerosoly-
 mis Domino extruere
 decrevit,*

*Sed jussu Dei per
 Nathanem, ejus stru-
 cturam Salomoni filio
 suo traderet.*

Kallerð Minne.

om then tilkommande Werldennes Måfia/
som aff hans Sådñ härkomma och födas
skulle. Sij/ när Dawid thetta förnam/
så hafwer han/effter som Lyranus mebnar/
thenna Psalmen componerat och sammansatt.

*Atq; hinc bona illa
sunt nova, quibus Re-
gius ille wates tanto-
perè lætatur.*

*Erat lætitia hæc
non Privata, vel affe-
ctus subitò accedens
& transiens,*

*Sed Publica, quæ
alios etiam ad sacra
hic devotè peragen-
da, excitabat,*

*Omnis urbis gloria
à Dei Templo veròq;*

Woro altså thesse the bona nova, som Da-
wid til thenna Frögden och Glädien vpmant-
te och wächte/ hwilken icke war någon Privat
Glädie/ som han hemma särskildt för sigh el-
ler sina Hoff-Tienare/ anstälte och see låt/
icke heller någon blott Affectus, som honom
oförmodeligen vppå kom och strax igen för-
swann/ såsom enom Glädie hasteligen vnder-
tiden påkommer/ och åter igen snare förswin-
ner; Utan en Publiq; och offentlig Frögd/
så at han medh en Psalm vthi Högh-Choren
then samma förmärckia låter/ såsom han och
vthi then Psalm. 42, 63. Psal. 84. och annor-
städes/ betyggar och wijsar. Här är och til
at märckia/ at Dawid icke allenast sigh frög-
dar/ utan och vpwäcker the sina til at gå vthi
Gudz Huus/ och altså til en sann Gudz-
fruchtan/såijandes: Wij skola gå vthi Her-
rans Huus/ och våra Fötter skola stå i tinom
Portom Jerusalem. Märckeligt och tänck-
wärdigt är och thetta/ at han förr nämner
här

Källers Minne.

här Gudz Hus/ ån som sielfwa Staden/ *cultu redundat, unde*
 ther dock Jerusalems Stadh war långt/ förr *prius hic nominatur*
 ån Templet aff Salomon bleff vpbyggt: *Templum, quam Urbs.*
 emedan såsom at all then Abra och Härlig- *Propter quod enim*
 heet/ som en Stadh/ Ja/ och ett Land och *unum quoddam est tale,*
 Rijke kan hafwa/ then härskter och kommer *illud magis est tale.*
 förnemligast aff Gudz Hus/ then råtta och
 sanskylliga Gudztiensten/ Gudz Dyrckan och
 Kännedomen/ så är thet billigt at Gudz Hu-
 set här först sättes. Hwarföre och Jeru-
 salem blifwer kallat then Helige Staden/
 Matth. 4. Gudz Boning/therest han sin Feld
 och Bgn hafwer/ Esa. 31, 9. Ther medh han
 säger/ at theras Fötter skulle stå; Giffs til-
 kånna/ medh hwad Reverentz och Wördnat
 the sin Gudztienst förrätta skulle/ Nemligen:
 Jcke medh Sittiande utan Ståndande/ som
 och Esre Abörare gjorde/når han på sin Stool
 Bokena vplåt/ Nehem. 8, 4. & 5. Jämwal
 och Israeliterna Simonis Oniæ Sons Brö-
 der/ hwilka kring honom stodo såsom Eder-
 träå på Libanon/ och omringade honom så-
 som Palmawistar/ Syr. 50, 4. & 5. Alltså
 förmåles och om Judarna ån i Dagh/at när *Buxtorf. Synag.*
 the sina Böner göra/ så stå the medh sam- *Cap. 5.*
 mansfogade Fötter. Hwar vthaff hwar och

Källers Minne.

*Gestus sub sacris
ad pietatem erunt
compositi juxta illud:*

*Si male fecisti, tunc
respice vulnera Chri-
sti, flecte genu plora,
dominum reverenter
adora.*

*Quid hic per por-
tas intelligendum, non
eadem omnium est
sententia:*

*Alij enim intelli-
gunt ipsas portas ur-
bis Solymitanæ, ubi
de varijs negotijs a-
gebantur.*

een rättfämnigh Menniska skal sig påminna medh all som största Devotion och Wördnat sin Gudztienst förrätta: Thet är wäl sant/ at een sann Gudztienst icke någre vthwärtens Åthåfwor/ såsom något Sitttande eller Ståndande är tilbunden/ så synes thet dock wara en kall Andacht/ när man widh Gudz Majestetiske Röst/ tå hans Ord aff then helige Bibelen vplåses/ Gudelige Psalmer i Gudz Huus siungas och Böner vthgiutas/ icke står eller på Knäå faller. Ja/ korteligen/ thet medh at thetas Fötter skulle stå/ påminnes och at the i sin Gudztienst skulle stadigt framhårda in til thes Ande/ och til thes the Wälsignelsen bekommit hade. Swad såsom här igenom Jerusalems Portar förstås/ åre ey eller alle eense: Ty en Part förstå sielfwe Stadz-Portarna/igenom hwilka the som framgingo/ altiindh funno något som för Händer hades: Ty thet handlades om Fridh medh Fienderna/ företogos Rättegångz Safer/ slutades Echtenskaps Förbund/ Ruth. 4. 10. straffades Folcket för sina Synder/ Am. 5. 15. Eller och inhämtades thet Kunskap ifrån åthskillige fringliggiande Orter/ såsom och Dawid förmåles hafwa suttit

Källers Minne.

tit vthi Portarna och wäntat effter Kunstap/
 2.Sam.18.24. Så är här förthenstul til at
 achta/ at igenom thet Ordet Portar billigt
 förstås the Rum och Ställen på hwilka man
 för wichtige Orsaker skul tillsamman trädde/
 och kunna här och sielswe Kyrckio-Portarna
 förstås: Ty lijka såsom när Solcket til något
 stoort Taal plågar i wåre Församblingar stö-
 ta tilhopa/ så plåga the icke alla i Kyrckiorne
 Rum finna/ utan och sine Ställen vthi Dö-
 rarna/ Wapn-Husen och Portarna sötia;
 Alltså föresåg och Dawid i Andanom/at när
 Gudz Solck aff heela Israel på sine Fåster
 och Högtidz Dagar til stoort Myckenheet/
 skulle vthi Jerusalem tillsamman komma/ så
 skulle the icke allenast inne vthi Gudz Hus
 och Kyrckia stå/ utan och in Attrijs i Förhusen
 och sielswe Portarna/ såsom och utan före-
 Korteligen til at säija: Han gläder sigh stoor-
 ligen at the nu woro förwiffade om itt Rum/
 en Ort och Ställe therest the skulle sin Gudz-
 dienst förrätta/ och icke mehr behöfwa ifrån
 then eena Orten til then andra sigh begifwa/
 effter såsom Förbundzens Arck ifrån thet ena
 til thet andra Rummet transfererades, baars
 och flyttes.

*Alij autem atria
 & portas Templi.*

*Summa huc redit:
 Hactenus pedes nostrī
 nusquam fixum ha-
 buerunt locum, ubi
 consistent, sed mi-
 grandum nobis erat
 ab uno loco in alium,
 prout Tabernaculum
 ex loco in locum est
 traductum, nunc au-
 tem certum habituri
 sunt locum in quo con-
 sistant.*

Källers Minne.

11. Finalis, cur scilicet
essent ituri in domum
Iehovæ,

Non
ad pretiosas vestes o-
stentandas,
nugas & gerras ne-
cendas,

Rhyncos ducendos,

Concionatores su-
gillandos,

Vel ad cogitationes
peregrinas fovendas,
Sed ad verbum
prædicandum, prædi-
catum audiendum a-
liq̄ pietatis exerci-
tia peragenda.

För thet Andra: Til hwad ände skulle
the gå i HERRANS Huus? Och hwad skulle
the sigh ther företaga? Icke at the ther skulle
wijsa sine allamodisse Kläder/och öfwer them
fram för andra högmudas/ skryta och pråla.
Icke at the ther skulle Confabulera och Sam-
taal hålla medh hwar annan/ om alt thet
som passerat och föreluppet woro. Icke at
the ther skulle taga sigh en roligh Sömpn/
som Gudh bättre och många finnas/ som icke
så länge Prediktan hålles/ sin Ögon öpna/
utan sitta och sofwa. Icke at the skola sö-
kia til at finna något hoos sina Lärare/ för
hvars skul the them traducera, baakdanta
och förtala kunna. Icke at the medh Krop-
pen allenast skola wara tilstådes/ och låta
Hogen och Tanckarna fring om Werlden
löpa; Utan at man ther skal predijka Israels
Solcke/ til at tacka HERANS Namn.
Meeningen är thenna: Til at predijka Gudz
heliga och saliggörande Ord/ thet medh öpen
Dron höra och achtsampt Hierta bewara och
gömma. Såsom och the högwärdige Sa-
cramenten rätt och effter Gudz egen Instich-
telse/ administrera och vthdeela. Såsom och
HERREN Gudh ther om all Alliggiande bidia/
medh

Källers Minne.

medh Psalmer och Loffsånger prijsa/ sampt
Loff och Tacksägelse honom hembåra för alla
wålbewijste Wålgärningar/ och vthi alt thet-
ta icke the Fattige förgåta som någon Hielp
tarfiwa och behöfwa kunna.

¶ För hwad Orsaak skul iagh thenna min
wålmæenta Sermon här medh vthaff thetta *Accommodatio ad
præsens institutum.*
heliga Rummet/ til thenna närwarande Solck-
rijke Församlingen begynner at framstäl-
la/ förmodar iagh icke någon sällsampt och
vnderligt förekomma kunna. Ty emedan
såsom Eders Kårligheeter är nogsampt kun-
nigt och witterligt/ at Kongl. May.⁹ wår *Per Comparationem.*
allernådigste Konungz och Herres Troo Man
och Landzhöfdinge vthöfwer Christianstadz
Låhn/ then Edle och Wålborne Herre/ Herr
MAGNUS DUREEL, Herre til
Källers/ Tijgershoff/ Wallen och Domes-
torp/ vthaff itt Gudeligt Nijt/ hafwer thet-
ta kosteliga och sköna Templet icke allenast
aff egne Medel/ aff Nyö vpbyggia/ utan och
medh nny Predikestool/ dyrebaar Altare-
Tafla/ Wåssekläder/ Kalck och Pateen, Bånc-
tiar/ klare och durchsichtige Fönster/ Sundt
och all tilhörigh Ornat, som wij nu/ Gudi
Loff/ medh wår Ögon/ icke utan största Hug-
nat.

Källers Minne.

nat see/ medh all som största Omkostnat lå-
tit zijra och pryda. Förthen skul är thet icke
utan Orsaat/ at wij nu strax i Begynnelsen
vthbristom medh Dawid/ och säijom: Jagh
glädes i thet migh sagt är/ at wij skole gå in
vthi HERrans Huus/ och at wåre Sötter
skole stå i tinom Portom Jerusalem. Je-
rusalem är bygd/ at thet skal wara en Stadh/
ther man tilsamman komma skal: Tijt Släch-
terna vpgå skola/ Nemligen/ HERrans
Slächter/ til at predijka Israels Folcke/ til
at tacka HERrans Namne; Ty lijka så-
som Dawid betänckandes hwad för kostelige
Palatz/ Boningar och Huus aff Edertråd/
och på thet aldrakosteligaste vthstofferade/
som Gudh honom til Possession och Egendom
hafwer förundt och gifwit/ och ther emoot/
huru ringa Anseende/ som Förbundzens Arck
hon hade/ hoos sigh slutade/ Gudi til Abra/
itt Tempel i Jerusalem at vpsättia och byg-
gia/ ehuruwål som han effter Gudz Befal-
ning til Propheten Nathan/ thenna Nödan
sinom Son Salomo låta skulle; Alltså är
och thenne Wälborne Herren som och sigh
påminnandes hwad för hårlige och kostelige
Huus/ Gårdar och Boningar/ sampt annan
Förmö-

*Regij hujus Satra-
pæ cum Davide:*

*Veluti enim David
considerans splendi-
da sua ædificia ex
cedro affabrè concin-
nata & abjectam Ta-
bernaculi structuram,
decrevit Templum Je-
rosolymitanum extru-
ere,*

*Ita & generosus
hicce Satrapa, secum
reputans fructuosa sua
prædia ac egregios
fundos.*

Källers Minne.

Förmögenheet/ som then allena gode Guden
 honom/ aff blotta Nåde och Barmhertigheet
 hade skänckt och gifwit/ och ther emoot hwad
 för een gammal lijten och aldeles förfallen
 Tråå-Kyrckia här war/ hafwer medh sigh
 öfwerlagt och slutat thenna kostelige/anseentli-
 ge och öfvermåttan wål vthstofferade Steen-
 Kyrckian/ at vpsättia/ hwilkens Byggning
 medh all Zijrat och Prydnat som wij nu
 här åskodom/ nåstan på twänne Åhrs Tijdh/
 sin Perfection och Fulbordan hafwer nådt och
 wunnit/ och thetta medh sådan Wälsignelse/
 at icke någon/ som här vppå arbetat hafwer/
 til sin minste Singer någon Skada eller O-
 lycka hafwer tagit. Om förthenstul någon
 Ting Eders Kärlichheeter skal til Hugnat och
 Glädie vpwäckia/ så må thetta härliga och
 kosteliga Herrens Huset/ thet göra/ vthi
 hwilket i medh edra Hustrur/Barn och Tien-
 stefolck skolen tillsammans tråda och ordinarie
 eder Gudztienst förrätta. Månge aff edra
 Förfäder/ så wål som och eder sielswa hafwa
 twijfwels utan önskat then Dagen vptomma/
 at the här på thetta Rummet någon förnåhm-
 ligare och större Kyrckia måtte få see och sko-
 da/ än then förre ligla och heelt förfalne war:

*Vidensq̄ collaba-
 scentem veterem hic
 sitam sacram ædem
 ligneam,
 decrevit splendidam
 hanc & lapideam in
 ejus locum subrogare.*

*Si quid igitur vos,
 tristis hac rerum facie,
 exhilarabit, faciet id
 merito hoc egregie
 exornatum Templum,
 in quo ad sacra pera-
 genda vobis conve-
 niendum.*

E

Men

Källers Minne.

Men sij nu år thet/ förmedelst Gudz milde-
 rijska Wålsignelse och then Wålborne Her-
 rens Landzhöfdingens stora Bekostnat/ o-
 sparde Glijt och Pådriffswande/ ther til kom-
 mit/ at edra Fötter nu allareedo i thenna nya
 och kosteliga Steen-Kyrckian stå/ hwilken år
 bygd/ at hon skal wara en Stadh ther j sko-
 len tilsammans tråda och här ordinarie eder

*Veteres nonnulli
 Templi vastarunt, sa-
 craq; in ædibus pri-
 vatis peregerunt, qui-
 bus calculum suum al-
 bum addiderunt Ma-
 nichæi, docentes Tem-
 pla non esse conden-
 da, Argumentis moti
 frivolis.*

Gudztiensf förråta. Vthi förre Werlden-
 nes Tijder/ hafwa sunnig Rättare/ the ther
 alla Kyrckior förkastade och förstörde/ läran-
 des/ at man hemma i Husen sin Gudztienst
 förråta skulle/ medh hwilka och the Mani-
 chæer öfwereens stämde/ föregifwandes at
 man icke några Kyrckior byggja skulle/ effter
 såsom Gudh icke boor i the Tempel som medh
 Menniskiors Händer åro gjorde/ Act.17,24.
 Ty Himmelen år hans Säte och Jorden år
 hans Fotapall/ Esa.66,1. Och om man wij-
 far them til thet Judeiska Tempel/ så swara
 the/ at then Gamble Testamentz Guden wil-
 le wål hafwa Kyrckior/ men icke then som
 vthi thet Nya Testamentet regerar och råder.

*Ut & Anabapti-
 stæ, ijsdem fere pu-
 gnantes hactis:*

Hwilken Willfarelse the Anabaptister och
 Wederdöpare fast medh samme Skåål och
 Argument vnderstå sigh at förfächta/läggian-
 des

Kallerö Minne.

des ihetta ther til; Emedan såsom Christus
 Iesus och Apostlarna icke hafwa någon
 Kyrckia byggia låtit/ så skal thet ey heller of
 Christnom tillåtit wara: Men här til swa-
 ras/ at Christus Iesus thet Tempel/ som
 medh Menniskio Händer war giordt/ icke
 hafwer fördömdt/ utan thet hållit för ett Bö-
 nehuus/ wijsat thet rätta Bruuk/ men thes
 Misbruk ogillat och förtagit/ när han vth-
 dreess them som ther inne köpte och sålde/
 Luc. 19. Så är förthen skul then eene och
 samme Guden både i thet Gambla så wäl som
 Nya Testamentet/ som sitt Huus och Kyrck-
 tia approberade och gillade/ när man honom
 ther anropade/ dyrckade och tiente. Och fast
 än Gudh icke boor vthi något Tempel medh
 Menniskio Händer giordt/ såsom han ther
 allena skulle inneslutin wara/ såsom Hedni-
 garna sina Gudar inneslutade/ så är han dock
 allestädes närwarande vthi osynliga måtto
 och boor ther på ett andeligt Sätt och Wijs/
 medh Ordet och the högwärdige Sacramen-
 ten. Dansedt och at Christus och Apostlar-
 na icke hafwa några Kyrckior byggia låtit/
 så hafwer lijkwäl Christus lärdt hwar Dagh
 i Tempel/ Matth. 26, 11. Joh. 18, 10. Och

Sed refutantur.

*Deus non est in
 ubi circumscriptivè
 nec definitivè sed re-
 pletivè: Est enim
 extra cuncta, intra
 cuncta, supra cuncta,
 infra cuncta; Extra
 cuncta non exclusus,
 intra cuncta non in-
 clusus, supra cuncta
 non elatus, infra cun-
 cta non prostratus.
 Extra cuncta conti-
 nendo, intra cuncta
 adimplendo, supra
 cuncta præsidendo, in-
 fra cuncta sustinendo,
 ut vetus sonat dicte-
 rium.*

Källers Minne.

Apostlarna vnderstundom trädt tilhopa vthi
 Templet/ Act. 2, 45. Therest the effter Ange-
 lens Befalning offentligen lärde/ Act. 5, 20.
 Vndertijden i the Judeska Synagogorna/
 Act. 13. & 19. Säsom och vndertijden vthi
 Privat Huus/ Act. 45, 10. 20. & 28. The vthi
 Corintho hafwa och vthi Pauli Tijdh hafte
 sin Kyrckia/vthi hwilken the tilsamman träd-
 de och läto sigh medh Herodians högwärdige
 Rattward bespijsa/ 1. Corin. 11, 18, 20. När
 Jerusalems Tempel effter Apostlarnas Tijdh
 wardt förstördt/ och the Christne för Judar-
 nas Förföllielse skul/ hijt och tijt förströdde/
 och the Romerste Keysare/ säsom Nero, Tra-
 janus, Domitianus, Adrianus och andra fle-
 re/ vnderstodo sigh medh all Macht Ewan-
 gelij Liuis at förqwässa/ så dierffdes the
 Christna icke någon Kyrckia byggia/ utan
 hafwa på hemlige Rum och Orter/ hwar som
 lägligast war trädt tilhopa/ och sin Gudz-
 tienst förvärtat. Ja/ the hafwa och hafte
 sina Conventicula och Sammankomster widh
 the helige Martyrers Griffteplazer/ therest
 the sina små Brädehuus hafwa vpsatt/ som
 Theodoretus förmåler: Men när bemälte
 Tyranners Raserij 200 Åhr effter Christi
 Födelse

*Sub statu Ecclesie
 perturbato, Christiani
 ni Templi non con-
 diderunt,*

*Sed in ædibus priva-
 tis conventicula sua
 habuerunt ac sacra
 peregerunt.*

*Tyrannorum autem
 persecucione non nihil*

Kallerö Minne.

Södelse något stillades/ så hafwa åter igen *sedatâ, nonnulla Tem-*
the Christne några Kyrckior vnder Kaysar *pla extruxerunt,*
Claudio, Aureliano, Aurelio, Probo och an-
dra vpsatt/ hwilka then försträckelige Tyran-
nen Diocletianus, som Åhr effter Christi Sö- *quæ iidem Edicta*
delse 218. til Romerst Kaysare bleff vthwaldt/ *Diocletiani sunt solo*
lätit vthgå offentelige Edict them alla tillijka *æquata,*
medh andra at förstöra/ såsom the och alle *Euseb. lib. 8. cap. 2.*
på sielwne Påstedagen öfwer heela the Ro- *Pag. mihi 106.*
meriska Rijket äre förstörde och vprände
wordne. Thetta wabrade alt til thes then *Veram enim uero*
Gudfruchtige Kaysaren Constantinus Magnus *Constantinus Magnus*
til Regementet trädde/ hwilket stedd Åhr *imperio admotus, edi-*
310. effter Christi Börd/ tå han lät vthgå *xit non tantum Tem-*
Besalning/ at alla the Christnas Kyrckior *pla desolata denuo re-*
öfwer heela the Romerska Rijket/ skulle igen *paranda, sed & alia*
icke allenast vprättas och vthwidgas/ utan *nova sumptibus im-*
och alle Hednisse Capell til the Christnas *periæ ædificanda.*
Sammankomster brukas/ såsom och ther in- *Euseb. in uita*
ga sunnes/ nya på the Romerska Rijkets *Constantini Magni,*
Omkostnat vpyggias. Ja/ bemålte Con- *lib. 2. cap. 45. pag.*
stantinus hafwer sielff twånne kosteliga Kyr- *mihi 152.*
ckior vthi Constantinopel lätit vpsättta/ aff *Imò ipse, duo in-*
hwilka han then eena kallade Irenen, then *figura Constantinopo-*
andra Apostolicam. Han hafwer och lätit hi *li,*
giordt sigh ett stoort Tålt/ hwilket han vthi *Sozomenus lib.*
444. *r. cap. 8. pag. mi-*

Rållerð Minne.

*Et unum Jerofoly-
mis Salvatori in ho-
nore, extruxit.*

*Hunc & alij sunt
secuti ut justinianus.*

*Aventinus lib. 4.
Annal. Et Carolus
Magnus.*

*Vid. Comp. Hist.
Eccles. lib. 2. Go-
thæ editum Anno
1670. pag. mihi
490.*

*Hic indicatur quâ
curâ, quibusq; sum-
ptibus quondam po-
tentissimi Reges Sve-
ciæ nunc beatissimi,
hæc exempla sunt se-
cuti & inter alios
Gustavus Adolphus
Magnus & Carolus
Gustavus, gloriosissi-
mæ recordationis, ut*

Krijgztijder medh sigh omsörde och ther vtbi
sin Gudztienst/ medh all som största Devo-
tion förrättade. Han lät och i Jerusalem
Christo til Abra een kosteligh Kyrckia byg-
gia/ hwilken han Templum Salvatoris kalla-
de. Thenne hafwa och andra Christna Po-
tentater effterfolgd/ såsom Justinianus, som
S. Sophiæ Tempel vtbi Constantinopel icke
allenast lät vpsättia/ utan och vthstofferä och
pryda/ så at thes Lijke i heela Christenheeten
icke war til at finna. Item, Carolus Ma-
gnus, hwilken the aldrasörnemste Kyrckior/
Stift och Klöster/ som vtbi Tydskland fin-
nas/ hafwer vpbyggia lätit. Swars Exem-
pel och många andre Potentater, Furstar och
Herrar i vårt käre Fädernesland effterfolgt
hafwa. Såsom then fordom stoormächtig-
ste/ nu hoos Gudh Sal. Konung Gustaff
Adolph then andre och store/ Konung Carl
Gustaff Gloorwördigste i Aminnelse/ som
och then Stoormächtigste Konung och Her-
re/ Konung Carl then Elloffte wär Allernä-
digste regerande Konung och Herre/ hwilken
then aldrasögste Guden nådeligen vpphålle/
och til otalige Åhr och Dagar wälsigne och
beware/ hwilka ächskillige Gudz Huus och
Tempel

Källers Minne.

Tempel här i Rijket medh största Bekostnat
 hafwa byggia och reparera låtit. Här kan
 iagh och icke förbi gå then Högh-Wälborne
 Herren och Grefwen/ H. Magnum Gabrie-
 lem De la Gardie, Sweriges Rijkets Cantz-
 ler/min höggunstige Patron och mächtige Be-
 fordrare/ hwilken aff ett Gudeligit Rikt til
 Gudz Namns Ahra/ här i Swerige/ Fin-
 land och Lijfland äthskillige Kyrckior til ett
 stoort Taal/ hafwer å nyo låtit vpbyggia/
 deels reparera och elliest påkostat. Andra
 til at förtijga/ så hafwer Hans Högh-Gref.
 Excell.^{te} een widh Slottet Läckö låtit vpsät-
 tia/ hwilken och effter Hans Högh-Gref.
 Excell.^{te} nådige Befalning then 25. Decemb.
 An. 1667. aff min ringa Person bleff in-
 wijgd och Jesu Kyrckia kallat. Såsom och
 Warnhem/ widh sin Gård Höjentorp re-
 parera, hwilke åre medh kostelige Predijke-
 stolar/ Altare-Taffor/ Orgor/ Klocker/ Bånc-
 kar och alt annat Tilbehör/ så beprynde/ at
 man nåpligen skönare och kosteligare skal fun-
 na finna. Såsom iagh nu vthi then heli-
 ga Treesaldighecks Namnu/ effter Embetes
 Plicht/ är sinnat thetta hårliga Tempel
 Hexxanom Gudi til Ahra dedicera. Och

Et serenissimus mo-
 dernus Rex Carolus
 undecimus.

Nec non celsissimus
 modernus Regni Can-
 cellarius, qui varia
 Templata extruxerat,

Inter quæ præci-
 pue eminent Lecko-
 vianum

Et Warnhemianum,
 quorum ornatus Et
 splendor vix dignè
 potest enarrari.

Transitio institui-
 tur ad rem ipsam, De-
 dicationem scilicet egre-
 gj hujus Templi.

effter

Källers Minne.

effter en Christeligh och lofligh Plågsedh/ in-
wija/ så frögder eder alla än en gång/ och sä-
ger medh migh: Jagh glädes/ i thet migh
sagt är/ at wij skole gå i thetta HERRANS
Huset/ och at våra Fötter få stå i thetta ko-
stetiga HERRANS Huset/ som är vpbygdt/ at
wij här skole komma tilhopa/ til at predika
och tacka HERRANS Namne. Thetta är
then Dagen som HERRAN gör/ låt oss på
honom frögdas/ Psal. 118, 23. Item, iagh wil
vphöija tigh min Gudh/ tu Konung/ och titt
Namn lofwa altijdh och förvtan Anda.
Jagh wil dageliga lofwa tigh och titt Namn
prijsa altijdh och förvtan Anda/ Psal. 144, 1.
& 2. Såsom och lofwa HERRAN min Siäl/
iagh wil lofwa HERRAN så länge iagh lef-
wer/ och loffsiunga min Gudh så länge iagh
här är/ Psal. 46. Ja/ lofwa HERRAN hans
Helgedom/ lofwer honom vthi hans Machtz
Fäste/ lofwer honom i hans dräpelige Gär-
ningar/ lofwer honom i hans stora Härlig-
heet. Lofwer honom medh Basuner/ lofwer
honom medh Psaltare och Harpor/ lofwer
honom medh Trummor och Dansar/ lofwer
honom medh Strångiar och Pijpor/ lofwer
honom medh klara Cymbaler, lofwer honom
medh

Källers Minne.

medh wälklingande Cymbaler. Allt thet And-
 da hafwer / loswe Hexran / Alleluja / Psal.
 150. Icke täncker man thetta härliga Tem-
 plet dedicera och inwija på sådant Sätt och
 Wijs / som i Påfwedömmet steer / therest
 Wijge-Bisopen måste först om Morgonen
 tilreeda Ollia / Salt / Wijn / Watn / Afta /
 Isop / Lius / Weyrach / Rökelseaar / glö-
 dande Kohl och annat sådant / och sedan 3.
 Kors innan tti på hwar Kyrckiwäggen gö-
 ra / och öfwer hwart thera vpslå en Spijs el-
 ler Nagla / hwar på ett Lius eller Lychta
 kan hängias / thernäst gifwer han tilkänna
 vthi hwad Helgons Namn han Kyrckian
 inwija täncker / som och hwad Helgedom han
 vthi Altaret wil läggia / och sedan fortsaar
 han medh Processionen både så wäl vtan / som
 innan Kyrckian / om hwilket här wijdare at
 tala / man håller onödigt / och när ta alt är
 förrättat / så föröfwa the een stoor Otijdig-
 heet medh Dryckenstap och annat ondt / som
 ther på föllia plägar. Men thetta bör icke
 förtijgas / at the en sådan Dedication och In-
 wijgning en synnerligh Krafft och Wärcan
 tilskrifwa / Nemligen / at Dieswulen och alt
 hans Spökelse skal ther medh wara bortja-
 gat.

*Prius tamen per-
 stringitur modus in-
 augurandi Templi,
 Pontificijs usitatus.*

*Videatur Duran-
 di Rationale. Item,
 Hospinianus de
 Templis lib. 4. de
 orig. dedicat. cap. 2.*

*Cui Dedicationi
 peculiarem virtutem
 assignant.*

Källers Minne.

Confule Ratio-
nale Durandi, lib.
I. cap. 6.

Ast perperam:

*Cum hæc eorum
assertio cum claris
scripturæ dictis, è dia-
metro pugnet.*

*Si unius aut duo-
rum oratio tantam
habet virtutem ut
Christus in eis confi-
stat, quanto magis Sa-
cerdotis & sancti po-
puli supplicatio conso-
nanter adscendens ad
Deum persuadet præ-
stare eis omnes peti-
tiones in Christo in-
quit ignatius,*

gat. Ut theras Bøner och Förinwijgelsen
skul/ skole thes snarare böönhörde blifwa/ och
at Måssö-Offer förthen skul/ HERRANOM Gu-
di behageligit och tåckeligit blifwer. Och at
them/ som een så inwijgd Kyrckia besötkia/ sko-
le ett wist Ablas/ Ja/ och vndertijden wisse
Immuniteter och Frihæeter meddeelte blifwa.
Men om wij thetta alt/medh then rätte Pro-
beresteenen/ som är Gudz heliga och saliggö-
rande Ord examinera williom/ så besinnom
wij/alt thetta wara owist och på swaga Föt-
ter stå: Ty Gudz Ord säger intet at Dief-
wulen medh Inwijgningen blifwer vthur
Kyrckian vthestångder/ utan at han kommer
och borttager Ordet vthur Menniskiornas
Hierta/ så at the icke troo/ Luc. 8, 12. Thet
är wål sant/ at hwar som hålst een Christ-
trogen heliga Händer til Gudh vplyffter och
beder/ så skal han böönhörd warda/ 1. Tim. 2.
v. 8. Dock måste man bekänna/ at allmen-
ne och eenhållige Bøner/ som i Kyrckian til
HERRAN Gudh vthgiutas/ äre the aldra-
starckaste/ emedan then eene Gudfruchtige
Menniskian aff then andra/ ther/ til Andacht
vppwåckt blifwer; Ja/ om ens Rättferdigz
Mans Bødn förmår mycket när hon alsvar-
sam

Källers Minne.

sam år/ Jac. 5, 16. Swad skolom wij tå tänckia/ at många Gudfruchtige Menniskiors Böner vthrätta tunna/ Swarföre så hafwer märckeligen Chrysoft. sagt: Et domi quidem orari potest, sic autem ut in Ecclesia non potest, ubi tanta Patrum multitudo, ubi clamor unanimiter ad Deum emittitur. Non ita Dominum per te solum orans audieris, ut cum fratribus tuis, hic enim majus aliquid est, puta unanimitas & consonantia, charitatisq; vinculum & Sacerdotum orationes. Man kan och wäl bidia hemma/ men icke såsom i Kyrckian/ therest een stoor Myckenheet aff Aldersfäder äro/ som sitt Hopp och Suckan endrächteligen til Gudh affärdiga: Tu kan icke så/ när tu allena för tigh sielff beder/ blifwa böönhörd/ som tu tillijka medh Bröderna beder: Ty här är något mehr/ Nemligen/ Samdrächtigheet och öfwereens Stämmelse/ Kärlecks Bandet och Prästernas Böner. At och Mässa-Offer för Lefwande och Döda/ skal ther igenom blifwa Herxranom Gudi behageligit/ och när man een inwijgd Kyrckia besöker hoos them/ så skal man Ablaz bekomma/ lærer ey eller then heliga Skriff: Stan thetta/ at thet eendeste Försoningz-Offret/ til

Källers Minne.

Vid. Polam in
Syntag. Theol. hac
de re fusè differen-
tem pag. mihi
2082.

*Dedicare: Templā
quid?
Inauguratur iccir-
co & hoc, ut sanctum
Deo maneat,*

wåra Synders Förlåtelse/ är Christus JES-
sus/ hwilken genom sitt Bopfrande medh
sitt egit Blodh hafwer sunnit en ewigh För-
lösning/ Heb. 9, 12. Såsom förthen skul så-
dan Påwiff Kyrckio Dedication och Inwijg-
ning fast mehr anställles til Affgudadyrckan/
och altså Gudi til Wahnåbra/ ån som nå-
gon Abra/ i then rätta Gudztiensten/ blif-
wer och förrättat effter Hedniste och Judiste
Ceremonier, så låtom wij then billigt sara/
och wåndom of til thet rätta Sättet/ som
hoos of i wåre rätte Ewangeliste Försam-
blingar är brukeligit. Och är här til at ach-
ta: At inwija är här intet annat ån medh
Gudz Ord/ Böner och Loffsång helga: Ty
för thenna Orsaken skul inwijges thenna skö-
na och kosteliga Kyrckian/ at hon må blifwa
heligh HERANOM. Icke skal någon fatta
sådana Tanckar/ at Rummet/ på hwilket
thenna Kyrckian är upfatt/eller och thes Stru-
ctur och Byggning vthi sigh sielff är oheligh/
och altså thesfore behöfwer medh synnerlige
Ceremonier at inwijas och helgas: Ty hee-
la Jorden är HERANS och hwad ther på
är/ Psal. 24, 1. Så är och sieluwe Materien,
aff hwilken thetta Templet består/ vthi sigh
sielff.

Källers Minne.

sielff godh och kosteligh/ emedan hon är aff
 then allena gode Guden skapat: Ty alt thet
 Gudh hafwer skapat thet är godt/ 1. Tim. 4. 4.
 Sielffwa Structuren och Formen är och til
 sin Längd/ Bredd och Högd godh/ effter så-
 som Gudh är then som gifwer Byggemåsta-
 rom Förstånd och vpsfyller them medh sin An-
 da/ til at göra alt konsteligit Arbete som
 Gudz Ande om Bazaleel talar/ Exod. 35. 31.
 & seq. Förthenstul så inwijges och helgas
 thenna nya Kyrckian/ när hon ifrån andra
 gemeene Huus och Byggningar affsondrat
 och skild blifwer/ och til ett heligt Bruuk och
 Gudztienst allena destineras och ärnas.
 Wälan förthenstul/ i Herrens Namn/
 såsom thetta at förrätta nigh effter Embetes
 Plicht åligger/ at iagh nogsampt weet/ at
 thetta Nya kosteliga Templet vthi then heli-
 ga Treesaldigheetz Namn är begynt och ful-
 bordat/ så inwijger och helgar iagh och thet
 här medh vthi then högtlofwade heliga Tre-
 esaldigheetz/ Gudz Faders/ Gudz Sons och
 Gudz thens helige Andes Namn/ at såsom
 thet then högtlofwade Treesaldigheet til Abra-
 är vpsatt och bygd/ så må thet och thet
 D iij Namnet.

*Ab alijs usibus se-
 paratur & unice e-
 xercitijs cultus divi-
 ni, destinatur.*

Inauguratio ipsa.

Källers Minne.

Templum Trinitatis merito vocabitur. Namnet behålla och billigt then Heliga Treesaldigheets Kyrckia heeta och nåmbnas.

Inauguratur ut sit Domus Dei ejusq; habitaculum, Jagh inwijger och helgar thenna Kyrckian/ til Hexxans Gudz Huus/ så at han här vthi sitt Säte och Boning vprätter och här medh sitt heliga Ord och the högwardige Sacramenten boo och wistas måtte/ Levit. 26, 11. & 12. 2. Cor. 6, 16.

Domus Doctrinae, Jagh inwijger och helgar henne til ett Låro-Huus/at i aff Källers Försambling här flitligen tillsammans träden/ til at höra Gudz heliga och saliggörande Ord/ hwilket effter Gudz Ordination och Stickelse är een Krafft til Saligheeten allom them som troo/ Rom. 1, 16. Och altså ther igenom blifwa underwijste om Jesu Christo som är then rätte Vägen til Saligheeten/ Joh. 14.

Domus Precationis.

Jagh inwijger henne til ett Böne-Huus/ at i här vthi all åliggiande Nödh och Fahra/ endrächtligen träden tillsamman och Hexren Gudh om Hielp och Bistånd söten.

Domus Sacramentorum,

Jagh inwijger och henne til itt Sacraments Huus/ at i aff thenna Församblingen här kommen tilhopa/ låtandes ordinarie här döpa edra Barn/ som och effter föregängen Absolu-

Källers Minne.

Abolution, eder medh Hexrans högwär-
dige Natward bespijsa.

Jagh inwijger och helgar henne til ett
Bichte och Trösthuus/ så at j här edra Syn- *Domus Absolutio-*
der in för Hexren eder Gudh bichten och *nis & Consolationis.*
bekännem och Tröst emoot them/ förmedelst
Abolution i all åliggiande Nödh hämpta
måge.

Jagh inwijger och helgar henne til itt *Domus Sacrificio-*
Offer-Huus/ så at j här Hexranom Gudi *rum & Eleemosyna-*
edert Offer vthi alt som största Odmiutheet *rum.*
tillställen/ dock icke någre Levitiste eller På-
wisste Måsoffer/ utan edre bedröfwade och
förtrossade Hiertans Offer/ som Hexranom
Gudi behaga/ Psal. 51, 19. Edre Loffs och Tack-
sägelses Offer/ som j medh Psalmer och an-
delige Loffsånger til Hexren wår Gudh
ställa skolen/ ingalunda förgåtandes at ihug-
komma then Fattiga och Nödstälta medh en
Penning eller Allmoso/ när j hijt vpträden/
Ja/ korteligen til at tala: Jagh dedicerer, *Ut rem verbo com-*
inwijger och helgar thetta Temple/ såsom til *pletar: Erit Myro-*
ett Apoteek/ ther j allahanda Andeligh Läke- *thecium spiritualium*
dom til edra bedröfwade Siälur skola sötia *Medicamentorū, Ga-*
och finna/ såsom til en Skattkammur/ at j *zaphylacium caelesti-*
här alt edert Himmelska Goda skolen vpleeta *um honorum, & Scho-*
och *la Divinorum Docu-*
mentorū.

Källers Minne.

Votum.

och sötia/ och såsom til en Schola/ ther i alla Documenter och Bewijs til edra Saligheet finna kunnen. Och thetta alt än en gång i Namn Gudh Faders/ Sons och then helige Andes/ Amen. Then heliga högrloswade Treefaldigheet/ hwilken thetta alt til Abrahå är skedt/ förlåne sin Nåd och Ande/ at thetta alt til edra och edra Effterkommanders Ewigå Wålferd och Saligheet måtte föråttat warda/ Amen i titt heliga wålsignade Namn O Jesu Amen.

Transitio breviter dicta repetens.

Altså hafwa nu Eders Kårligheeter/ som til thenna loflige Kållerö Församblingen höra och lånda/ Een Ewangelist inwijgd Kyrckia/ förmedelst Gudz Wålsignelse och Wålbörne Herrens H. Landzhöffdingens berömmelige store Omkostnat wybygd/ Ja/ een kosteligh och mycket sköön Kyrckia/ medh en nyh Predikestool och Altare-Taffla/ aff Marmor och Alabaster giord/ medh klare Fenster/ Stolar/ Bånckiar/ nye Måsselåder och alt annat Tilbehöör/ så vthstofferat/ at man thes Lijke här i Landz-Orten och på Landz-

Cum digressionē ad usum Suggestorum. Bygden nåpligen kan finna. At hafwa Predikestolar i Församblingerna/ är icke npligen begynt: Ty när Judasolcket vthur thet

Kallers Minne.

thet Babyloniska Fångelsset aff Konung Cyro
förlofwade woro/ och til Jerusalem igen hem-
kommo/ så hafwa the begynt igen Jerusa-
lems Tempel at försärdiga och ther en Pre-
dikstool vpsatt/ hwar vppå Esra then Striff-
lärde stodh/ Mosen vplaas och för Solcket
förklarade. Hwilket öfwer 500. Åhr före
Christi Födelse skal wara stedt. Hwilken
Predikstool såsom han war then förste/ som
vpsattes effter thet Babyloniska Fångelsset/ så
kan man tänckia at the och en sådan tilförne
til sin Gudztiensts För rättande brukat haf-
wa/ effter som och sådant är nödigt/ på thet/
Nemligen/ at Predikanten thes bättre må
höras kunna. Så hafwer thet förthenstul
altijdh hoos the Christne varit brukeligit/ at
hwar som hålst the någon kyrckia hafwa vp-
bygd/ så hafwa the och then medh Predike-
stool hedrat/ hwilket wij och seem/ här vthi
Observation och Acht wara tagit/ i ty at här
icke allenast fins en blott och baar Predike-
stool/ utan en Predikstool medh Bilder
och Målning kosteligen vpsatt och zjirat.
Gifwe förthenstul then allena gode Guden/
at hans reena och klara Ord aff thenne Pre-
dikstool

Helvic. Theat.
Chronologico pag.
mihi 62. & Paulin.
Hist. Arct. pag. m.
32. & seq.

*Hujus Suggestus
commendatio insti-
tuitur.*

Kallerö Minne.

dijkestolen för eder / edre Barn och Effterkommande måtte klinga in til Werldennes Anda.

Exhortatio prima ad gratias agendas Deo.

Verbum Dei est in fide confirmatorium, in functione directorium & in Religionis probationum.

Sacramenta sunt necessaria non absolute, ut gratia Dei, meritum Christi & fides, sed conditionate, si scilicet usus eorum suppetit.

Secundò, & pia vota generoso huic

Tacker förthenstul Först Hexoranom Gudi / som oss sitt heliga Ord hafwer gifwit / hwilket är wåra Fötters Lychta och ett Ljus på wårom Wågom / Psal. 119, 105. Bthi wår Kallelses Syflor then rätta Reglen / hwar effter wij skolom wandra / 1. Tim. 4, 13. Och i wår Religions Saker / then rätte Probersteenen / ther medh wij alle Troones Saker skolom pröfwa / stärskoda och dömma. Säsom och the högwårdige Sacramenten / igenom hwilka Gudh sin Nåd eller sitt Löfte om Syndernas Förlåtelse / Rättferdigheet och thet Ewiga Lifswet / för Frelsermannens Jesu Christi Förtienst och Förskyllan skul / allom vthi sin strijdande Försambling / tilbüder och them Troendom förmedelst Troona gifwer och skäncker / Gen. 17, 11. Hierteiligen och troligen önskaendes at han aff blotta Nåde oss thesse Saligheetz Medlen wille förvinna in til Werldennes Anda / effter säsom the oss til Saligheeten högnödige äre / Joh. 3. v. 5. För thet Andra / så skole i icke förgåta medh

Källers Minne.

medh wederbörligh Tacksägelse ihugkomma *præfeco rotig, illustri*
 then Wälborne Herren/ medh thes Wälbor- *Durelianæ Familæ,*
 na älskelige Huus-Frw och Lijffs-Arswingar/ *adeoq, seris ejus ne-*
 som så stoor Omkostnat på thetta Gudz Hu- *potibus, solwenda.*
 set hafwer welat hafft ospardt. Ut byggia
 Städer/ Slott och Fästen/ och them medh
 Murar och Wallar wäl förwahra/ är wäl
 en stoor och berömmeligh Ting: Men vp-
 byggia Kyrckior är fast större Beröm wärdt/
 Emedan the angå allenast Menniskiones
 rimmeliga Securitet och Wälstånd/ Men
 thetta/ hennes Ewiga Wälfärd och Salig-
 heet. Önsker förthenstul troligen och inner-
 ligen/ at then Almæchtige/ Ewige och allena
 Gode Guden/ han wille tänckia vppå then-
 ne Herren och heela thes Wälborne Familia,
 HERRER wälsigne them iw mehr och mehr/
 både them och theras Barn/ at the måge
 wara HERRERs Wälsignade/ som Him-
 mel och Jord giordt hafwer / aff Psalm, 115.
 v. 12, 13. &c.

Såsom förthenstul thenna kosteliga
 Kyrckian är bygd/ at hon skal wara ett Gudz
 Huus och Boning/ therest han sin nådige
 Närwarelse och Wälsignelse hafwer lofwat
 och tillsagt/ Exod. 20, 24. Så låter eder hög-

Källers Minne.

*Tertio, ad hoc
Templum frequentan-
dum & hic sacra de-
votè peragenda.*

sta Långtan wara/ at i hjit söken och Wäl-
signelse hämpten. Ja/ såsom thetta Tem-
plet är inwijgdt til itt Läro- och Bønehuus/
Sacramentz och Trösthuus/ så träder här o-
försummelingen tilhopa/ til at låta eder vn-
derwijsa och låra/ edra Barn döpa/ och eder
effter vndsängen Absolution, medh Jesu
Christi sanna Lefamen och Blodh bespijsa/
och vthi all åliggiande Nödth hugswala och
trösta. Här kunnen i then sanne Guden lå-
ra rätt til at känna och honom tiena / hwar
vppå sedan otwijswelachteligen thet Ewiga
Lijfwet föllter/ Joh.17,3. Sij/ är icke thet-
ta en stoor Nådth/ hwad skulle een Menni-
skia sigh högeligare önska? Ja/ om en woro
så wijs som Aristoteles och Plato. Så rijt/
som Cræsus, Crassus och Polycrates, och we-
ste dock intet huru man skulle Gudh rätt
kunna dyrcka/ honom tiena och Christeligen
lestwa/ så woro thet platt intet: Ty utan
Gudz rätta Känmedom äro alle Werldennes
Håswor och Igodeelar ijdel Fattigdom och
Armodh/ all Wijsheet ijdel Oförstånd och
Dåårheet. Ja/ een Menniskios Lefwerne
må synas så åhrebart som thet kan/ fins thet
utan then saliggörande Troona/ så är thet
Synd/

Källers Minne.

Synd/ Rom. 14, 23. Och alt förty Gudi intet behageligt/ Heb. 11. *Complacentia scil. speciali.*

Lager eder och til wahra för alla the Stycken/ som thetta heliga Templet ohelga tunna/ såsom är förnemligast falsk och fästerst Lära/ ett syndigt och förargeligt Lefwerne/ Skrympterij i Gudztiensten/ Kyrciosqwaller och Buller/ och andra sådana Saker fleere/ Ja/ så offta som j vthi thetta Templet träden/ när j här ståån eller sittien/ så påminner eder at j ären vthi itt sådant Huus/ som heela then högtlofwade heliga Treesaldigheet dedicerat och inwijgdt är/ *Dehortatio ab ædis hujus abusu & prophanatione.*

hwilket om j gören/ så skolen j icke allenast effter Gudz nådige Tilsäjelse/ här medh allstons Wälsignelse bekrönte blifwa/ utan then gode Guden skal och eder effter all vthstån- den Wedermöda/ försättia vthi thet Himmel- ska Nya Jerusalem/ ther han skal afftorcka alla Lärar aff eder Ögon/ och ingen Dödh skal sedan wara/ icke heller Gråat/ icke heller Noop/ icke heller någon Wärcck/ ty thet första är förgångit/ Apoc. 21, 4. *Consolatio.*

Önskar och til ett Besluut Jerusalem Fridh och thetta Nya Templet Lycka/ at Fridh må wara innom thes Murar/Psal. 122. *Cum uotiva acclamatione.*

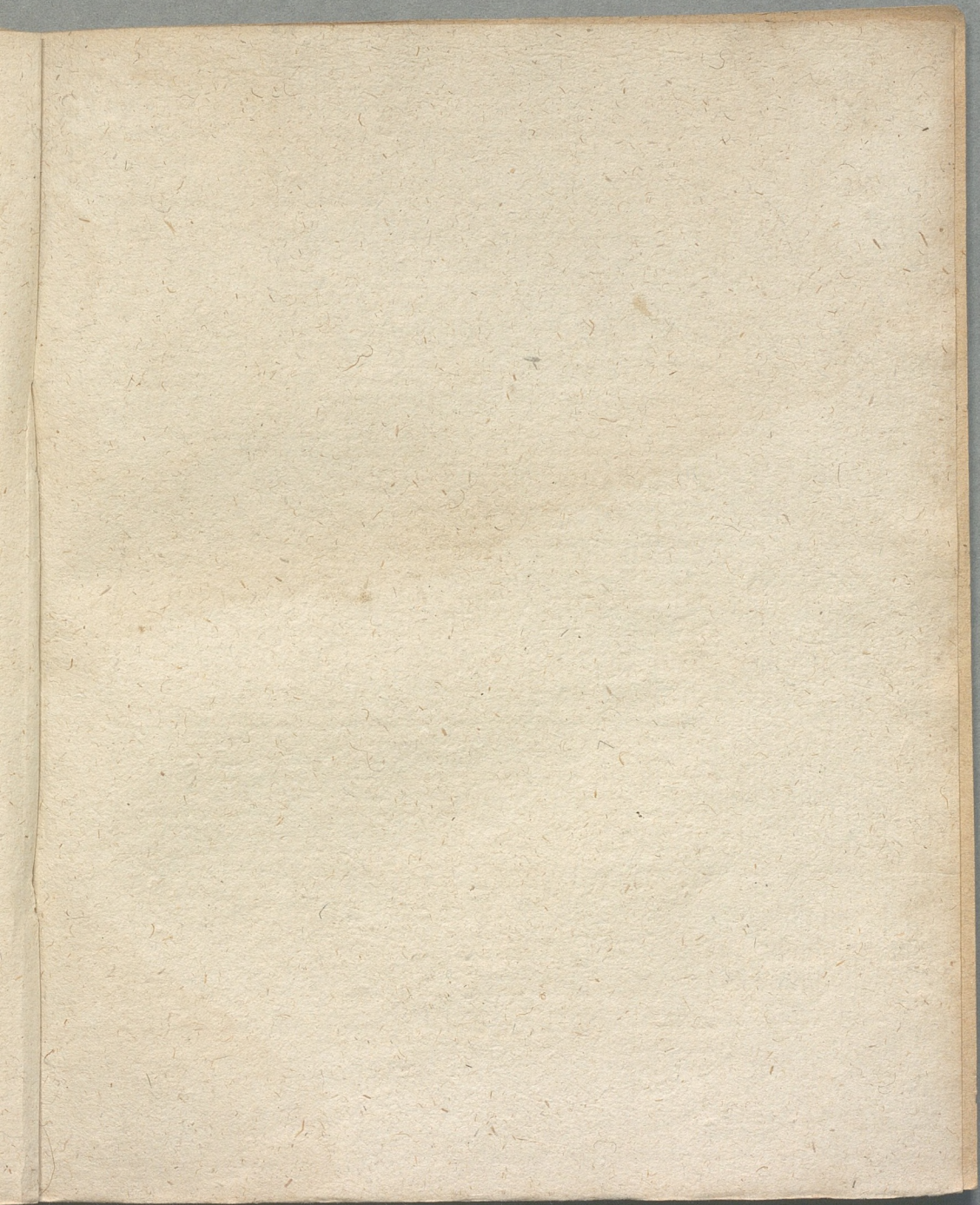
Källers Minne.

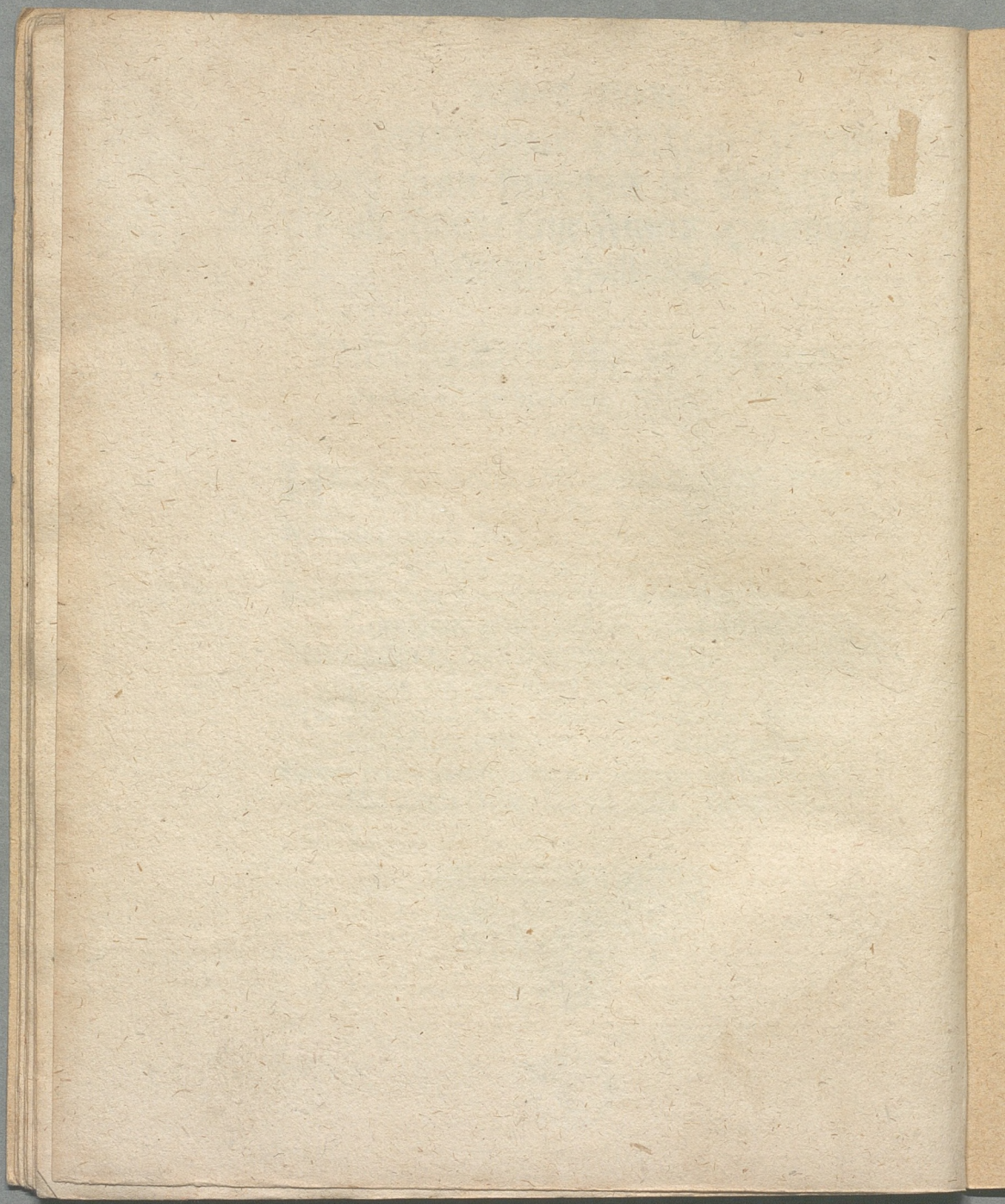
Loftvat ware H&Xran Israels
Gudh ifrån Ewigheet til Ewigheet/
och alt Folket säije Amen/ Halleluja/
Amen/ Halleluja.

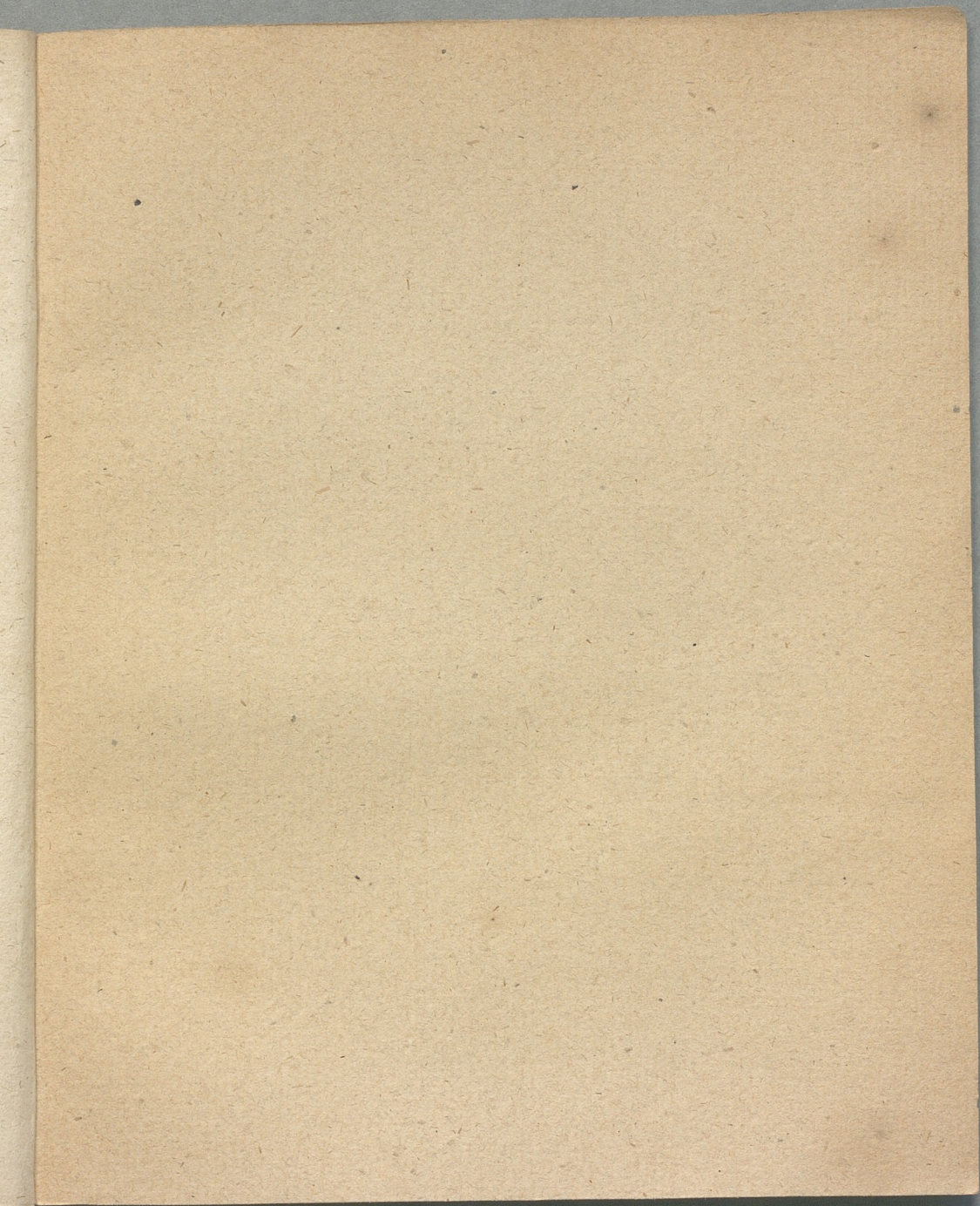
Disticha D. Mylij, usum Tem-
plorum exprimentia, hic apponere
lubet.

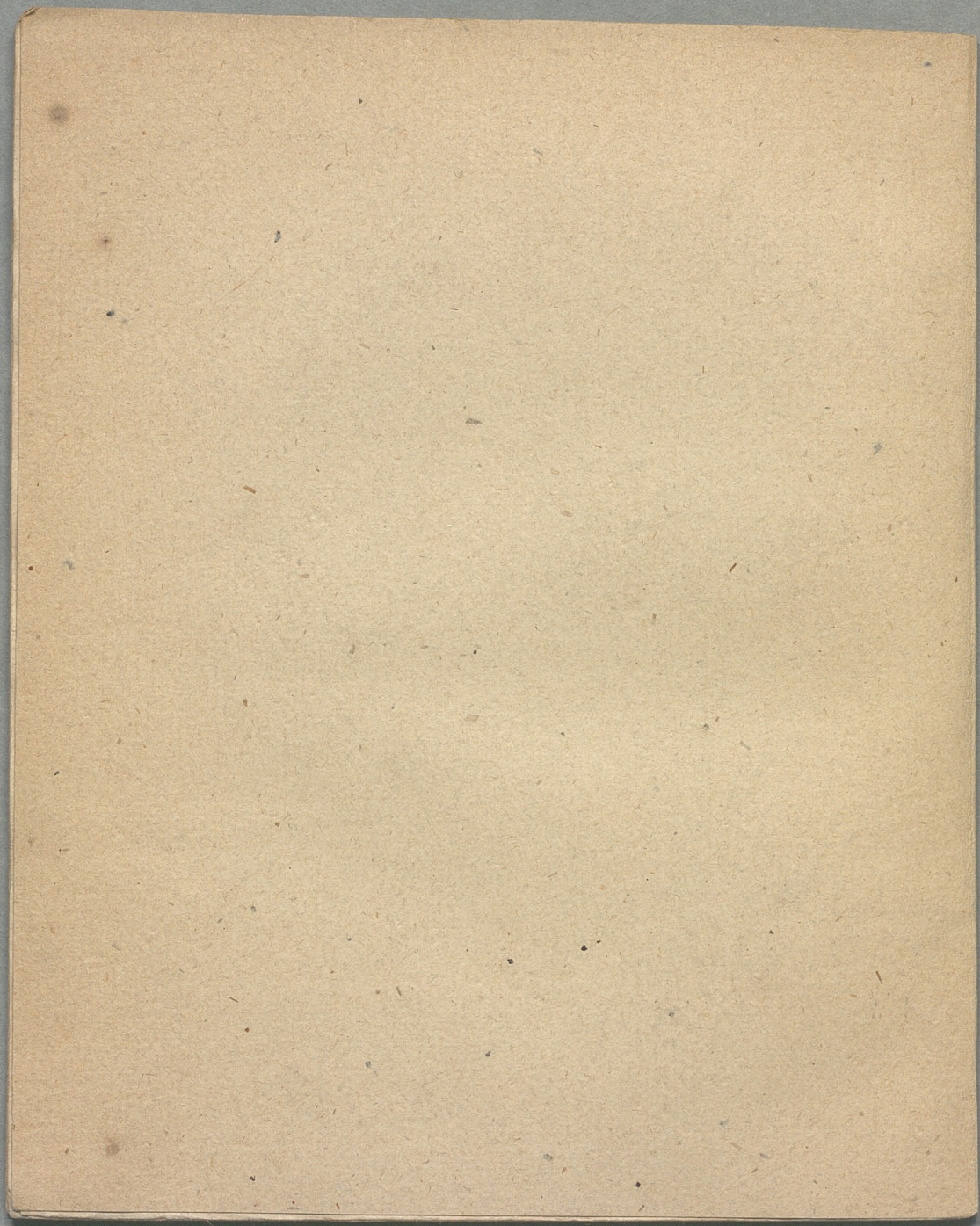
HAc Domino cultus peraguntur in æde supremo,
Author, quos sanxit, Filius ipse Dei.
Mortales cuncti feriuntur fulmine legis,
Vox Evangelij, territa corda leuat,
Solus adoratur Dominus, qui trinus & unus,
Concinitur grato pectore, dulce melos.
Abluit infantes sacri Baptismatis undâ,
Janua cœlestis, clave reclusa patet.
Vera datur cum pane. mero, caro sanguis Jesu.
Stips sacra colligitur, quâ releuetur egens:
Cœpta pijs thalami firmantur fœdera, dictis:
His tutela Deus, his via, vita, Salus.

www.books2ebooks.eu